

ESPAI D'OPINIONS**Nº101**
Novembre 2011**Mateu Morro****Unió de Pagesos de Mallorca****LA CRISI EN EL CAMP**

Parlar de crisi en un sector que des de l'any 2003 al 2010 ha perdut un 22,7 de la renda agrària total no és un fet nou. La renda agrària per ocupat es va situar el 2010 en 12.540 € i si se la considera en termes reals és un 18,3 % més baixa que la de 1990. Aquestes dades reflecteixen una situació en la que mentre els preus en el camp estan esbucats, els costos de producció s'han incrementat sense aturall i ja representen un 75,5 % de la renda agrària. No és estrany idò que del 1999 al 2009 s'hagin perdut a l'estat espanyol un 23,2 % de les explotacions i que la superfície agrària útil hagi perdut en el mateix període 2,4 milions d'hectàrees.

A les Balears la superfície agrària perduda els darrers deu anys és prop de les 80.000 ha, que si s'agreguen a les abandonades els anys anteriors (unes altres 100.000 ha) ens deixen sols unes 100.000 ha conrades a dia d'avui front a 180.000 perdudes. L'urbanisme balear amb la seva qualificació de "sòl rústic" fa temps que considera aquestes terres d'antiga adscripció agrària com un sòl potencialment urbanitzable. Els darrers macroprojectes sorgits com a bolets sobre la taula del president Bauzà il·lustren aquesta realitat. Aturar aquesta catàstrofe sols serà possible si els productes del camp tenen un preu digne que compensi el treball que els ha generat.

En els darrers anys es coneix un augment de la població activa agrària degut a la tendència de treballadors afectats per la crisi a retornar al camp. La pagesia segueix actuant com un sector refugi però té poques possibilitats d'acollir aquests nous pagesos amb les injustes condicions del treball agrari. Però això no seria així si existís un model agroalimentari basat en l'agricultura pagesa i la sobirania alimentària. Tenim 180.000 hectàrees buides, una població de més d'un milió d'habitants i milions de visitants, i comptam amb una tradició gastronòmica constituïda per un dens catàleg d'aliments. L'increïble és que a les botigues i als restaurants no els trobam.

El sector agrari és un dels més castigats pel model imposat per la globalització neoliberal que es basa en la industrialització de les produccions agràries, eliminant els pagesos i col·locant l'alimentació en el marc del comerç

transnacional de mercaderies i de l'especulació financera. Canviar l'esquema d'una agricultura industrial sense pagesos a un altre en el qual assumim el valor econòmic, social i cultural de la gent del camp és el que vull dir quan parl d'una agricultura pagesa.

Però el repte per a recuperar el territori perdut, regenerant paisatge i reconstruint teixits productius i comercials, és *relocalitzar* la producció, transformació i comerç dels aliments. Empresa enorme lligada a noves relacions entre productors i consumidors en les quals els consumidors esdevendran elements actius. Aquesta capacitat d'una societat de produir els aliments bons i saludables que li manquen, gestionant l'entorn d'acord amb les seves necessitats, és el que es coneix com sobirania alimentària.